CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Język angielski**
Poziom:	**Poziom podstawowy**
Formy arkusza:	EJAP-P0-100, EJAP-P0-200, EJAP-P0-400
Termin egzaminu:	20 sierpnia 2024 r.
Data publikacji dokumentu:	23 sierpnia 2024 r.

Rozumienie ze słuchu

Zadanie 1.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024[1]		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
1.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].*	2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	F
1.2.			F
1.3.			T
1.4.			T
1.5.			F

Zadanie 2.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
2.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].*	2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	C
2.2.		2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	E
2.3.		2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B
2.4.		2.5. Zdający określa kontekst wypowiedzi.	F
2.5.		2.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	A

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 1 sierpnia 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. z 2022 r. poz. 1698).

Zadanie 3.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
3.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie proste, typowe wypowiedzi ustne, artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka […].*	2.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	C
3.2.		2.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	A
3.3.			A
3.4.			A
3.5.			B

Rozumienie tekstów pisanych

Zadanie 4.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
4.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	3.2. Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	F
4.2.			C
4.3.			A
4.4.			E

Zadanie 5.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
5.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	A
5.2.		3.4. Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	B
5.3.		3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	B

Zadanie 6.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymagania szczegółowe**	
6.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	3.3. Zdający znajduje w tekście określone informacje.	D
6.2.			A
6.3.			B
6.4.			A
6.5.		3.1. Zdający określa główną myśl tekstu.	C

Zadanie 7.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
7.1.	II. Rozumienie wypowiedzi. *Zdający rozumie […] proste wypowiedzi pisemne […].*	3.6. Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	B
7.2.			E
7.3.			C

Znajomość środków językowych

Zadanie 8.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
8.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	C
8.2.			B
8.3.			B
8.4.			A
8.5.			B

Zadanie 9.

Zadanie	Wymagania egzaminacyjne 2023 i 2024		Poprawna odpowiedź
	Wymaganie ogólne	**Wymaganie szczegółowe**	
9.1.	I. Znajomość środków językowych. *Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].*	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].	C
9.2.			B
9.3.			C
9.4.			A
9.5.			A

Schemat punktowania w zadaniach od 1. do 9.
1 p. – poprawna odpowiedź.
0 p. – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Wypowiedź pisemna

Zadanie 10.
Odwiedziłeś(-aś) niedawno park rozrywki. We wpisie na swoim blogu:
- **poinformuj, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się odwiedzić park rozrywki**
- **napisz, w jaki sposób dotarłeś(-aś) do tego parku rozrywki**
- **opisz problem, który pojawił się podczas Twojej wizyty w parku rozrywki**
- **wyjaśnij czytelnikom bloga, dlaczego nie warto odwiedzać takich miejsc w weekend.**

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.
Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […].

III. Tworzenie wypowiedzi.
Zdający samodzielnie formułuje krótkie, proste, zrozumiałe wypowiedzi […] pisemne.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.
Zdający […] reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej […] pisemnie.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) […];
5.3. Zdający przedstawia fakty z przeszłości […];
5.4. Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości;
5.5. Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy […];
7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia;
7.6. Zdający wyraża swoje […] intencje, preferencje […];
7.8. Zdający […] udziela rady;
8.3. Zdający przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

Każda wypowiedź jest oceniana przez egzaminatora w następujących kryteriach:
- treść
- spójność i logika wypowiedzi
- zakres środków językowych
- poprawność środków językowych.

Treść

W ocenie treści bierze się najpierw pod uwagę, do ilu podpunktów polecenia zdający odniósł się w swojej wypowiedzi, a następnie, ile z tych podpunktów rozwinął w zadowalającym stopniu. Za wypowiedź przyznaje się od 0 do 4 punktów, zgodnie z poniższą tabelą.

Do ilu podpunktów zdający się odniósł?	Ile podpunktów rozwinął?				
	4	3	2	1	0
4	4 p.	4 p.	3 p.	2 p.	2 p.
3		3 p.	3 p.	2 p.	1 p.
2			2 p.	1 p.	1 p.
1				1 p.	0 p.
0					0 p.

Dla przykładu, za wypowiedź zdającego, który odniósł się do 2 podpunktów i oba rozwinął, przyznaje się 2 punkty.

Uwagi dodatkowe dotyczące oceniania treści

1. W ocenie treści egzaminator kieruje się:
   a. nadrzędnymi ustaleniami dotyczącymi sposobu oceniania wypowiedzi podanymi w punktach 2–18 poniżej oraz przyjętymi w danej sesji egzaminacyjnej dla konkretnego zadania
   b. w przypadku wątpliwości, rozważeniem następujących kwestii:
      – w jakim stopniu jako czytelnik czuje się poinformowany w zakresie kluczowego elementu danego podpunktu z polecenia?
      – w jaki sposób zdający realizuje dany podpunkt, np. za pomocą ilu zdań i jakich, za pomocą ilu czasowników/określników, jak złożona jest wypowiedź, jak wiele szczegółów przekazuje?
2. Należy uznać, że zdający **nie odniósł się** do podpunktu polecenia, jeśli
   a. nie realizuje tego podpunktu
   b. realizuje go w sposób niekomunikatywny.
3. Należy uznać, że zdający **odniósł się** do danego podpunktu polecenia, jeśli
   a. realizuje go w sposób komunikatywny, ale w minimalnym stopniu, np.
   - **poinformuj, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się odwiedzić park rozrywki**
     I wanted to see if visiting the amusement park would be a challenge. (jedno odniesienie)

   b rozbudowuje minimalną realizację podpunktu o dodatkową, komunikatywną informację.
   I visited the amusement park to take a rest and have fun. (dwa odniesienia)
4. Należy uznać, że zdający **rozwinął** dany podpunkt polecenia, jeśli odniósł się do niego w sposób bardziej szczegółowy, tzn. w realizacji podpunktu można wyodrębnić
   a. przynajmniej trzy komunikatywne, minimalne odniesienia.
   - **opisz problem, który pojawił się podczas Twojej wizyty w parku rozrywki**
     I had a problem. I lost money. I couldn't buy anything. I was angry.

   b. jedno lub dwa bardziej rozbudowane, komunikatywne odniesienia, np.

The problem was that a park employee didn't let me in because of my dog. Luckily, it was a misunderstanding and my dog was allowed into the park;

5. W przypadku podpunktów polecenia, które składają się z dwóch członów:
   a. jeśli zdający w minimalnym stopniu nawiązał do jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   b. jeśli zdający nawiązał do obydwu członów w minimalnym stopniu, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   c. jeśli zdający rozbudował swoją wypowiedź tylko w zakresie jednego członu, a drugiego nie zrealizował, należy uznać, że odniósł się do danego podpunktu
   d. jeśli zdający odniósł się do obydwu członów i przynajmniej jeden z nich przedstawił w sposób bardziej szczegółowy, należy uznać, że rozwinął wypowiedź.
6. Wyrażenia takie jak np. *buy a ticket, have a rest, get off the rollercoaster* są traktowane jako jedno odniesienie się do podpunktu polecenia.
7. Realizacja podpunktu polecenia za pomocą wyrażeń synonimicznych lub wzajemnie wykluczających się słów/wyrażeń, lub za pomocą równorzędnych wyrazów odnoszących się do jednego aspektu jest traktowana jako jedno odniesienie, np.
   - **wyjaśnij czytelnikom bloga, dlaczego nie warto odwiedzać takich miejsc w weekend.**

   You shouldn't visit the park on Saturday because then tickets are cheap and expensive.
8. Realizacja podpunktu polecenia przy pomocy co najmniej trzech słów/wyrażeń odnoszących się do różnych aspektów, jest uznawana za podpunkt rozwinięty.
9. Pospolite modyfikatory występujące przed przymiotnikiem lub przysłówkiem (np. *bardzo, dość, trochę)* oraz zaimki nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia.
10. Nazwy własne nie są traktowane jako kolejne odniesienie do danego podpunktu polecenia, chyba że w wyraźny sposób wnoszą dodatkowe informacje.
11. Realizację poszczególnych podpunktów polecenia ocenia się w całej wypowiedzi; odniesienia do tego samego podpunktu polecenia mogą wystąpić w różnych częściach pracy.
12. Ten sam fragment tekstu nie może być traktowany jako realizacja dwóch różnych podpunktów polecenia.
    - **napisz, w jaki sposób dotarłeś(-aś) do tego parku rozrywki**
    - **opisz problem, który pojawił się podczas Twojej wizyty w parku rozrywki**

      We couldn't find a parking space at the amusement park, so we had to leave the car at the shopping centre.
13. Dopuszczalna jest sytuacja, w której zdający traktuje poszczególne podpunkty polecenia jak zadawane pytania i tworzy wypowiedź poprzez odpowiadanie na te pytania bez przywoływania wszystkich elementów z polecenia (= wprowadzenie oraz 4 podpunkty). Wypowiedź taka nosi cechy interakcji w formie pisemnej. Taka realizacja polecenia nie prowadzi do obniżenia punktacji za treść, pod warunkiem, że w całości jest napisana w ten sposób; może natomiast skutkować obniżeniem punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.

    To, że zdający nie musi przywoływać wszystkich elementów z polecenia nie oznacza, że może pominąć kluczowe elementy danego podpunktu, np. informując, dlaczego nie warto odwiedzać parku rozrywki w weekend, zdający pisze *It's not a good idea to visit the park on Saturday .* – taka odpowiedź nie jest akceptowana.

14. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia w sposób niestandardowy, taki że budzi wątpliwości, wówczas wymagany jest w wypowiedzi element, który wskazuje, że ta informacja dotyczy danego podpunktu i jest logicznie uzasadniona.
15. Jeżeli zdający realizuje podpunkt polecenia, ale komunikacja jest znacznie zaburzona na skutek użycia niewłaściwej struktury leksykalnej i/lub gramatycznej, taka wypowiedź kwalifikowana jest na poziom niższy (podpunkt rozwinięty traktowany jest jako podpunkt, do którego zdający tylko odniósł się, a podpunkt, do którego zdający odniósł się, jako podpunkt niezrealizowany).
16. Dopuszcza się udzielenie przez zdającego wymijającej odpowiedzi, np. *Nie wiem, kiedy…/ Nie wiem, co… / Nie wiem, dlaczego…*, jeśli odpowiedź taka spełnia warunki polecenia. Nie akceptuje się odpowiedzi nienaturalnych w danej sytuacji komunikacyjnej, np. *I don't know if visiting the park on the weekend is a bad idea.* („nie odniósł się").
17. Jeżeli zdający realizuje kluczowy fragment wypowiedzi w języku polskim, uznaje się realizację podpunktu polecenia za niekomunikatywną, np.
    - **poinformuj, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się odwiedzić park rozrywki**

    I went there because it was moje marzenie.
18. Jeżeli zdający używa języka polskiego we fragmencie wypowiedzi, który nie jest kluczowy do realizacji polecenia, fragment w języku polskim nie jest brany pod uwagę w ocenie treści, np.
    - **napisz, w jaki sposób dotarłeś(-aś) do tego parku rozrywki**

    I wanted to get there by bike but pękła dętka so I chose a scooter. („odniósł się")

Zadanie 10.
Odwiedziłeś(-aś) niedawno park rozrywki. We wpisie na swoim blogu:
- **poinformuj, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się odwiedzić park rozrywki**
- **napisz, w jaki sposób dotarłeś(-aś) do tego parku rozrywki**
- **opisz problem, który pojawił się podczas Twojej wizyty w parku rozrywki**
- **wyjaśnij czytelnikom bloga, dlaczego nie warto odwiedzać takich miejsc w weekend.**

Hi everyone!
A few days ago, I visited a really nice amusement park.

• **poinformuj, dlaczego zdecydowałeś(-aś) się odwiedzić park rozrywki**
7.2. Zdający […] przekazuje informacje i wyjaśnienia.   ***7.6. Zdający wyraża swoje […] preferencje, intencje […].***

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wskazuje **powód** i/lub **cel** odwiedzenia parku rozrywki. Powód i/lub cel może dotyczyć, np.
- zalet/korzyści wybrania się do parku rozrywki, np. *I decided to visit it because it's one of the most popular and interesting parks in the USA.* (odniósł się i rozwinął)
- preferencji, intencji, zainteresowań, upodobań zdającego, np*. I worked a lot so I wanted to relax*. (odniósł się)
- opinii innych osób, które zachęciły zdającego do wybrania się do parku rozrywki, np. *I went there because my friends loved this place.* (odniósł się)
- okoliczności i/lub osoby, które skłoniły zdającego do odwiedzenia tego miejsca, np. *I went there with my sister. She had her birtday on Saturday and I decided to make her dream come true.* (odniósł się i rozwinął)

Spójniki *so, because* nie są wymagane, jeżeli z pracy jasno wynika, że podane uzasadnienie jest naturalnym powodem wybrania się do parku rozrywki, np. *Our teacher took us there for a tour*. (odniósł się)

Podanie faktów/informacji o parku rozrywki i/lub opinii/wrażeń dotyczących wizyty w parku rozrywki nie jest traktowane jako odniesienie się do tego podpunktu polecenia, np. *It is near Cracow*. (nie odniósł się) **ALE** może być traktowane jako element rozwijający, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli podaje powód wybrania się do parku rozrywki, np. *It is near Cracow, where I live, so it was easy to get there.* (odniósł się i rozwinął)

Akceptowane jest podanie powodu odwiedzenia parku rozrywki **w czasie teraźniejszym**, np. *Amusement parks are great. You can have a lot of fun there. That's why I decided to visit it.* (odniósł się)

nie odniósł się	**odniósł się**	**odniósł się i rozwinął**
We went to Energylandia. It was great.	I have always wanted to go there. My parents took me there.	I read that they had built the fastest rollercoaster in Europe so I wanted to try it.

I'll go to a theme park next weekend.		I went there because I saw its advert in our school. The ad seemed interesting so I went there.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, **poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem**, musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

- **napisz, w jaki sposób dotarłeś(-aś) do tego parku rozrywki**

5.3. Zdający przedstawia fakty z przeszłości […].

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający wskazuje **<u>sposób</u>** dotarcia do parku rozrywki. Podając sposób dotarcia do parku rozrywki zdający może odnieść się do:

- publicznych i/lub indywidualnych środków transportu np. *I got to the amusement park by bus. I don't have a car.* (odniósł się)
- dotarcia pieszo, bez korzystania z jakiegokolwiek środka lokomocji, np*. I live very close to that park so it was easy to get there on foot in just 15 minutes.* (odniósł się i rozwinął)
- znajomych/rodziny, z którymi wybrał się do parku rozrywki, korzystając z ich środków lokomocji, np. *I didn't want to be there alone so I asked my cousin to go with me. He agreed and we went in his car.* (odniósł się i rozwinął)

Jeżeli zdający przekazuje

- własną opinię i/lub odczucia dotyczące czasu poświęconego na dotarcie do parku rozrywki LUB
- informację o tym, z kim wybrał się do parku rozrywki,

to nie są one traktowane jak realizacja tego podpunktu polecenia **ALE** mogą być traktowane jako <u>element rozwijający</u>, **pod warunkiem** że zdający realizuje kluczowy element tego podpunktu polecenia, np. *I was there with my friend*. (nie odniósł się) **ALE** *I was there with my friend. Instead of driving we used public transport.* (odniósł się I rozwinął); *I got there quickly and comfortably.* (nie odniósł się*)* ALE *I decided to rent an electric scooter and I got there quickly and comfortably.* (odniósł się i rozwinął)

Wymagane jest użycie **czasu przeszłego**. Jeśli zdający realizuje ten podpunkt polecenia <u>nie używając</u> czasu przeszłego, to taka realizacja jest kwalifikowana na <u>poziom niższy</u>, np. *I go to the theme park by bike*. (O→NO); *We go by train. We don't have money and train isn't too expensive.* (R→O)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający informuje, w jaki sposób zamierza/planuje dotrzeć do parku rozrywki zamiast poinformować, w jaki sposób tam dotarł.

nie odniósł się	**odniósł się**	**odniósł się i rozwinął**
We got there very fast.	We organized a bus trip there.	I passed my driving licence two weeks ago, so it was obvious that we would drive my car.
I don't fancy going to theme parks.	I drove in my cousin's car.	I went there with my parents. I asked them a few times to go

		there and they finally agreed. Thanks to that we drove there in a car.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, **poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem**, musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

- **opisz problem, który pojawił się podczas Twojej wizyty w parku rozrywki**

5.4. Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający opisuje jakiś konkretny problem, i z kontekstu wynika, że problem pojawił się podczas wizyty w parku rozrywki. Problem może dotyczyć, np.

- zdrowia i/lub bezpieczeństwa, np. doznanego urazu, złego samopoczucia, np. *I broke my leg while visiting the park. It happened while I was getting off the biggest rollercoaster*. (odniósł się i rozwinął)
- incydentu, czyli nieprzyjemnego wydarzenia, które miało miejsce w parku rozrywki, które zdający zaobserwował i/lub w nim uczestniczył, np. *When I was getting into the gondola, I was suddenly pushed over by some boys and couldn't take part in the race.* (odniósł się i rozwinął)
- awarii urządzeń i/lub braku możliwości skorzystania z jakiejś atrakcji, np. *There was a power cut and all the rides were cancelled*. (odniósł się)
- warunków pogodowych, np. *But there was a problem*. *When the train came out of the tunnel, the wind was so strong that everybody started to scream and cry.* (odniósł się i rozwinął)
- zachowania obsługi/personelu, np. *While waiting in line I started to eat snacks and then a park employee appeared and took it away from me. I was really angry.* (odniósł się i rozwinął)

Nie jest wymagane użycie wyrazu *problem*, pod warunkiem że z opisu przedstawionego przez zdającego wynika, że było to dla niego coś nieprzyjemnego / zakłócającego jego plany, np. *I wanted to go on one of the rollercoasters but the line was so long that it would take a few hours to get there. I was very sad.* (odniósł się i rozwinął)

Jako element rozwijający akceptowane jest odniesienie się na przykład do:

- okoliczności zaistnienia problemu
- atmosfery panującej w parku rozrywki
- opinii/reakcji/emocji zdającego na problem i/lub wizytę w parku rozrywki,

pod warunkiem że zrealizowany jest kluczowy element tego podpunktu polecenia, czyli wskazany jest problem, który pojawił się podczas wizyty w parku rozrywki, np. *The problem appeared at the very beginning. We were furious*. (nie odniósł się) **ALE** *The problem appeared at the very beginning. There were crowds of people waiting for entering the park. We were furious.* (odniósł się i rozwinął)

Wymagane jest użycie **czasu przeszłego**. Jeśli zdający realizuje ten podpunkt polecenia nie używając czasu przeszłego, to taka realizacja kwalifikowana jest na poziom niższy, np. *In the park there is no power and so I can't go on rollercoasters. I feel so bad!.* (R→O)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie opisuje problemu, który pojawił się podczas jego wizyty w parku rozrywki, np.

- stwierdza, że nie było żadnego problemu, np. *There were no problems during the visit to the theme park.*
- informuje, że miał/był jakiś problem, ale nie wiadomo na czym on polegał, np. *The time that I spent there was not easy. I had some problems.*
- przewiduje pojawienie się problemów, np. *We'll have a problem with buying tickets*.
- opisuje problem, który miał miejsce przed lub po wizycie w parku, a nie podczas wizyty, np. *Our car broke down on the way to the park.*

nie odniósł się	**odniósł się**	**odniósł się i rozwinął**
There was no problem.	I had a problem. I lost a wallet.	While using a rollercoaster I lost my wallet. I had no money for food and drinks.
Our hotel cancelled our reservation before we got to the park.	I was angry because the tickets were expensive.	Everything was going well until the policeman came up to me. It turned out that according to the rules of the park you cannot enter it with animals.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, **poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem**, musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

- **wyjaśnij czytelnikom bloga, dlaczego nie warto odwiedzać takich miejsc w weekend.**

5.5. Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy […].
7.8. Zdający […] udziela rady.

Należy uznać każdą komunikatywną odpowiedź, w której zdający uzasadnia, dlaczego nie jest warto wybierać się do parku rozrywki w weekend odnosząc się do:

- wad/problemów/negatywnych skutków odwiedzania tego miejsca w weekend, np. *You shouldn't go there at the weekend. There are too many people then.* (odniósł się)
- zalet/korzyści zwiedzania tego miejsca w inne dni niż weekend, np. *But all you have to remember is to plan visiting this place on weekdays. Then tickets are much cheaper.* (odniósł się)

Samo poinformowanie, że nie warto odwiedzać parku rozrywki w weekend, i/lub że lepiej jest wybrać się do parku rozrywki w dzień powszedni, nie jest realizacją tego podpunktu polecenia oraz nie jest elementem rozwijającym, np. *It's not a good idea to visit it on weekend*. (nie odniósł się)

Nie akceptuje się odpowiedzi, w której zdający nie informuje, dlaczego nie warto odwiedzać parku rozrywki w weekend, np.

- wyjaśnia, dlaczego w ogóle warto / nie warto wybierać się do parków rozrywki bez odniesienia się do terminu wizyty, np. *Amusement parks aren't great places to have fun.*

– wymienia zalety/korzyści wybrania się do parku rozrywki w weekend, np. *Sunday is the best day for trips like that.*		
nie odniósł się	**odniósł się**	**odniósł się i rozwinął**
You should avoid going there at the weekend. The place is worth the money.	You should avoid going there at the weekend. There are long queues for the rides. Don't visit the park on Saturday because it's too noisy there.	It's better to visit this park on weekdays. You won't have problems with parking your car and each Wednesday there are more attractions. Avoid visiting this place at the weekend because it's crowded and dirty. And the prices are higher then.

Każda inna odpowiedź, nieprzewidziana w odpowiedziach przykładowych, **poprawna merytorycznie, komunikatywna językowo i zgodna z poleceniem,** musi zostać oceniona pozytywnie przez egzaminatora.

Przykłady podane w powyższych tabelkach zaczerpnięto z prac zdających. Zachowano w nich błędy.

Spójność i logika wypowiedzi

W ocenie spójności bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu tekst funkcjonuje jako całość dzięki jasnym powiązaniom (np. leksykalnym, gramatycznym) wewnątrz zdań oraz między zdaniami/akapitami tekstu. W ocenie logiki wypowiedzi bierze się pod uwagę, czy i w jakim stopniu wypowiedź jest klarowna (np. czy nie jest jedynie zbiorem przypadkowo zebranych myśli).

2 p.	wypowiedź jest w całości lub w znacznej większości spójna i logiczna zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu
1 p.	wypowiedź zawiera usterki w spójności/logice na poziomie poszczególnych zdań oraz/lub całego tekstu
0 p.	wypowiedź jest w znacznej mierze niespójna/nielogiczna; zbudowana jest z trudnych do powiązania w całość fragmentów

Dodatkowe uwagi dotyczące spójności

1. W ocenie spójności należy rozważyć poziom spójności tekstu, zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu, w stosunku do jego długości. Jedna bądź dwie usterki w dłuższym tekście to nie to samo, co jedna bądź dwie usterki w spójności w tekście bardzo krótkim. Nie należy jednak bezpośrednio przeliczać liczby usterek na odpowiednią liczbę punktów.
2. Zaburzenie spójności i/lub logiki może wynikać na przykład z:
   - braku połączenia tekstu piszącego z podanym początkiem.
   - braku połączenia między częściami tekstu; odwoływanie się do czegoś, co nie jest wcześniej wspomniane
   - nieuzasadnionego użycia czasowników w różnych czasach gramatycznych („przeskakiwania" z jednego czasu gramatycznego na inny).
   - błędów językowych i/lub ortograficznych, które powodują, że odbiorca gubi się, czytając tekst
   - poważnych zakłóceń komunikacji w tekście w wyniku błędów językowych
   - braku logiki w tekście, np. przytoczenia argumentu, który jest sprzeczny z ogólnie przyjętymi zasadami rozumowania (jeśli nie ma w pracy żadnego uzasadnienia/ kontekstu, który tłumaczyłby taką właśnie realizację danego podpunktu).
3. Zdający nie musi realizować podpunktów polecenia w kolejności, w jakiej są wymienione w zadaniu. Sama zmiana kolejności nie może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
4. Brak podziału na akapity nie prowadzi automatycznie do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
5. Brak powiązania między rozwinięciem napisanym przez zdającego, a zdaniem wprowadzającym i/lub kończącym podanym w arkuszu może być podstawą do obniżenia punktacji za spójność i logikę wypowiedzi.
6. Jeżeli w pracy nie są zaznaczone żadne błędy w spójności/logice, należy przyznać 2 punkty w tym kryterium.
7. Jako usterki w spójności/logice egzaminator oznacza te fragmenty, w których gubi się czytając tekst. Błędy językowe i ortograficzne mogą powodować zaburzenie spójności i logiki, ale wiele zależy od kontekstu wypowiedzi. Ten sam błąd może w mniejszym lub większym stopniu zaburzać zrozumienie tekstu. Może on wpływać na ocenę spójności i logiki i/lub przekazania komunikatu.
8. Błędy logiczne mogą często wynikać z niewystarczającego kontekstu w treści pracy, braku kluczowego elementu do uzasadnienia stwierdzenia, które samo w sobie jest sprzeczne z zasadami logiki.
9. Wyrazy napisane po polsku lub w języku innym niż język egzaminu egzaminator zaznacza jako błędy w spójności, jeśli w znacznym stopniu utrudniają zrozumienie komunikatu. Jeśli komunikacja nie jest zaburzona, podkreśla je jedynie jako błędy językowe.
10. Jeśli praca (lub jej obszerne fragmenty) jest w znacznej większości niespójna/ niekomunikatywna/niezrozumiała dla odbiorcy, egzaminator może zaznaczyć całość pracy (lub dany fragment) „pionową falą" na marginesie i nie podkreślać poszczególnych zaburzeń. Jednocześnie w takiej pracy oznacza się błędy.

Zakres środków językowych

W ocenie zakresu środków językowych bierze się pod uwagę zróżnicowanie struktur leksykalno-gramatycznych użytych w wypowiedzi.

2 p.	zadowalający zakres środków językowych; oprócz środków językowych o wysokim stopniu pospolitości w wypowiedzi występuje kilka precyzyjnych sformułowań
1 p.	ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są głównie środki językowe o wysokim stopniu pospolitości
0 p.	bardzo ograniczony zakres środków językowych; w wypowiedzi użyte są wyłącznie najprostsze środki językowe

1. Zadowalający zakres środków językowych odnosi się do środków leksykalno-gramatycznych ujętych w zakresie struktur w Aneksie do Informatora, których znajomości można oczekiwać od absolwenta szkoły ponadgimnazjalnej w roku szkolnym 2023/24 na poziomie **A2+** (w skali ESOKJ).
2. Pod pojęciem „precyzyjne sformułowania” rozumie się wyrażanie myśli z wykorzystaniem słownictwa swoistego dla tematu i unikanie wyrazów oraz struktur o wysokim stopniu pospolitości, takich jak *miły, interesujący, fajny*. W precyzji wyrażania myśli mieści się również charakterystyczny dla danego języka sposób wyrażania znaczeń, np. stosowanie typowych dla danego języka związków wyrazowych oraz struktur gramatycznych precyzyjnie pasujących do danej sytuacji komunikacyjnej.

Poprawność środków językowych

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę błędy gramatyczne, leksykalne i ortograficzne oraz ich wpływ na komunikatywność wypowiedzi.

2 p.	• brak błędów • nieliczne błędy niezakłócające komunikacji lub sporadycznie zakłócające komunikację
1 p.	• liczne błędy niezakłócające komunikacji lub czasami zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy niezakłócające komunikacji
0 p.	• liczne błędy często zakłócające komunikację • bardzo liczne błędy czasami lub często zakłócające komunikację

W ocenie poprawności środków językowych bierze się pod uwagę orientacyjny stosunek liczby błędów do długości tekstu stworzonego przez zdającego (nie ma potrzeby liczenia wyrazów i błędów). „Liczne” błędy w przypadku tekstu bardzo krótkiego to nie to samo, co „liczne” błędy w przypadku tekstu dłuższego.

Sposób oznaczania błędów

Błędy oznacza się tylko w wypowiedzi zdającego stosując oznaczenia podane w tabeli; nie oznacza się rodzaju błędu na marginesie.

rodzaj błędu	sposób oznaczenia	przykład
błąd językowy (leksykalny, gramatyczny)	podkreślenie linią prostą	*Marek lubić czekoladę.*
błąd językowy spowodowany brakiem wyrazu	znak √ w miejscu brakującego wyrazu	*Marek √ czekoladę.*
błąd ortograficzny	otoczenie wyrazu kołem	*Słońce gżeje.*
błąd językowy i ortograficzny w jednym słowie	podkreślenie linią prostą i otoczenie kołem	*Słońce gżać w lecie.*
błędy w spójności / logice	podkreślenie linią falistą	*Założyłem kurtkę bo było gorąco.*

Błędy ortograficzne zmieniające znaczenie wyrazu są traktowane jako błędy językowe i oznaczane poprzez podkreślenie wyrazu linią prostą.
Nie oznacza się błędów interpunkcyjnych.
Usterki w spójności i logice występujące pomiędzy akapitami mogą być zaznaczane „pionową falą” na marginesie.

Uwagi dodatkowe

1. Wypowiedź jest oceniana na 0 punktów we wszystkich kryteriach, jeżeli jest
   - w całości nieczytelna (pod pracą zapisuje się „praca w całości nieczytelna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - całkowicie niezgodna z poleceniem (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niezgodna z poleceniem”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium) LUB
   - niekomunikatywna dla odbiorcy, np. w całości napisana fonetycznie (pod pracą zapisuje się „praca całkowicie niekomunikatywna”, a na karcie odpowiedzi zaznacza się 0 punktów w każdym kryterium).
2. Praca, która zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub przepisane od innego zdającego, jest uznawana za niesamodzielną.
3. Jeżeli praca zawiera fragmenty na zupełnie inny temat, wyuczone na pamięć lub fragmenty całkowicie nienawiązujące do polecenia, a jednocześnie zaburzające spójność i logikę tekstu, są one otaczane kołem i nie są brane pod uwagę przy liczeniu wyrazów i ocenie zakresu środków językowych i poprawności środków językowych.
4. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za zakres środków językowych, za poprawność środków językowych lub cała wypowiedź lub wybrane podpunkty polecenia nie będą podlegały ocenie.
5. Jeżeli za wypowiedź przyznano 0 punktów w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się również 0 punktów.
6. Jeżeli za wypowiedź przyznano 1 punkt w kryterium treści, we wszystkich pozostałych kryteriach można również przyznać maksymalnie po 1 punkcie.
7. Jeżeli wypowiedź zawiera 60 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów. W takich pracach nie oznacza się błędów.
8. Wyrazy zapisane przy użyciu skrótów, np. *4U*, *bfr sql*, należy oznaczyć jako błędy ortograficzne.
9. W ocenie poprawności środków językowych w wypowiedziach zdających ze stwierdzoną dysleksją nie bierze się pod uwagę błędów ortograficznych. Błąd ortograficzny zmieniający znaczenie wyrazu w pracy zdającego z opinią o dysleksji to błąd językowy. Jest on brany pod uwagę w ocenie poprawności językowej.
   Zasady te obowiązują również w ocenie prac zdających z dysgrafią, z dysortografią, z afazją, z zaburzeniami komunikacji językowej, a także prac zdających, którzy korzystali z pomocy nauczyciela wspomagającego.
10. Zdający może używać oryginalnej pisowni w obcojęzycznych nazwach geograficznych, nazwach obiektów sportowych, gazet, zespołów muzycznych, programów telewizyjnych, tytułach, pod warunkiem że podaje wyjaśnienie w języku egzaminu, tak aby informacja była komunikatywna dla odbiorcy. Z tekstu musi wynikać, że jest mowa o gazecie, filmie, grupie muzycznej itd. lub musi wystąpić określenie *film, band,* np*. film „M jak miłość”, „Świat Dysku” magazine*.
    Jeżeli zdający podaje nazwę w języku innym, niż zdawany i nie podaje objaśnienia, całe wyrażenie jest podkreślane linią prostą i traktowane jako jeden błąd językowy, np. *I read Nowe Horyzonty.* – 1 błąd językowy. Oprócz tego całe wyrażenie podkreślane jest linią

falistą i traktowane jako błąd w spójności. Jeśli użycie tej nazwy jest kluczowe dla realizacji polecenia, ta informacja nie jest uwzględniana w ocenie treści.

11. Praca w brudnopisie jest sprawdzana, jeżeli wyraz *Brudnopis* przekreślono i obok zostało napisane *Czystopis*.
12. Jeżeli zdający umieścił w pracy adnotację *ciąg dalszy w brudnopisie* i zakreślił, która część jest czystopisem, to ta część podlega ocenie.

Uwagi dotyczące zasad liczenia wyrazów w wypowiedziach zdających

1. Liczone są wyrazy oddzielone spacją, np. *at home* (2 wyrazy), *for a change* (3 wyrazy), *1780* (1 wyraz), *10.01.2015* (1 wyraz), *10 January 2015* (3 wyrazy).
2. Formy skrócone (*don't, can't, isn't, haven't* itd.) liczone są jako jeden wyraz.
3. Jako jeden wyraz liczone są
   - wyrazy łączone dywizem, np. *well-built, twenty-four*
   - oznaczenia, symbole literowe, bez względu na liczbę liter, np. *SMS*/*sms*
   - adres mailowy lub internetowy oraz numer telefonu.
4. Podpis XYZ nie jest uwzględniany w liczbie wyrazów.
5. Nie uznaje się i nie uwzględnia w liczbie wyrazów symboli graficznych używanych w Internecie (np. „buźki").
6. W liczbie wyrazów bierze się pod uwagę wyrazy w języku innym niż język egzaminu np. *I read Nowe Horyzonty.* – 4 wyrazy.